

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-492/14

**Essent Belgium NV
proti
Vlaamse Gewest in drugim**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe,
ki ga je vložilo Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel)

„Predhodno odločanje — Regionalni predpisi, ki določajo obveznost brezplačne distribucije električne energije, proizvedene iz obnovljivih virov energije, po omrežjih v zadevni regiji — Razlikovanje glede na izvor zelene električne energije — Člena 28 in 30 ES — Prosti pretok blaga — Direktiva 2001/77/ES — Člena 3 in 4 — Nacionalni mehanizmi za podporo proizvodnji zelene energije — Direktiva 2003/54/ES — Člena 3 in 20 — Direktiva 96/92/ES — Člena 3 in 16 — Notranji trg z električno energijo — Dostop do distribucijskih omrežij po nediskriminatornih tarifnih pogojih — Obveznosti javne službe — Nesorazmernost“

Povzetek – Sodba Sodišča (drugi senat) z dne 29. septembra 2016

1. *Vprašanja za predhodno odločanje — Dopustnost — Predlog, iz katerega niso razvidni razlogi za utemeljitev predložitve Sodišču — Nedopustnost*

(člen 267 ES; Poslovnik Sodišča, člen 94(c))

2. *Vprašanja za predhodno odločanje — Pristojnost Sodišča — Opredelitev upoštevanih elementov prava Unije — Neobstoj sklicevanja v predlogu za sprejetje predhodne odločbe — Nevplivanje*

(člen 267 PDEU)

3. *Prosti pretok blaga — Količinske omejitve — Ukrepi z enakim učinkom — Regionalni predpisi, ki uvajajo ureditev brezplačne distribucije zelene električne energije po distribucijskih omrežjih v določeni regiji — Ugodnost uporabe navedene ureditve, ki velja le za zeleno električno energijo, ki jo proizvodni obrati oddajo neposredno v ta omrežja ali v distribucijska omrežja v državi članici, v kateri je ta regija — Nedopustnost — Kršitev načela sorazmernosti*

(člena 28 ES in 30 ES; Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2003/54, člena 3(2) in (8) in 20(1); Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 96/92, člena 3(2) in (3) in 16; Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2001/77, člena 3 in 4)

1. Glej besedilo odločbe.

(Glej točke od 40 do 42.)

2. To, da je nacionalno sodišče predlog za sprejetje predhodne odločbe formalno oblikovalo tako, da se je sklicevalo na nekatere določbe prava Unije, ni ovira za to, da Sodišče nacionalnemu sodišču ne bi predložilo vseh elementov razlage, ki bi lahko bili koristni pri sojenju o zadevi, o kateri odloča, ne glede na to, ali jih je nacionalno sodišče v vprašanih navedlo. Glede na to mora Sodišče iz vseh elementov, ki jih je predložilo nacionalno sodišče, zlasti iz obrazložitve predložitvene odločbe, izluščiti elemente prava Unije, ki jih je treba razložiti ob upoštevanju predmeta spora.

(Glej točko 43.)

3. Določbe členov 28 in 30 ES, členov 3(2) in (8) in 20(1) Direktive 2003/54 o skupnih pravilih za notranji trg z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 96/92, členov 3(2) in (3) in 16 Direktive 96/92 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo ter členov 3 in 4 Direktive 2001/77 o spodbujanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov energije na notranjem trgu z električno energijo je treba skupaj razlagati tako, da nasprotujejo regionalnim predpisom, ki uvajajo ureditev brezplačne distribucije zelene električne energije po distribucijskih omrežjih v zadevni regiji, pri čemer ugodnost uporabe te ureditve velja bodisi le za zeleno električno energijo, ki jo proizvodni obrati oddajo neposredno v ta distribucijska omrežja, bodisi le za zeleno električno energijo, ki jo taki obrati neposredno oddajo v distribucijska omrežja v državi članici, v kateri je ta regija.

Čeprav se namreč na eni strani ti predpisi enako uporabljajo za vse dobavitelje električne energije, ki uporabljajo distribucijsko omrežje v zadevni regiji, pa je v skladu z njimi električna energija, ki jo dobavijo ti dobavitelji, oproščena plačila stroškov distribucije, le če je ta električna energija zelena električna energija, ki se odda neposredno v tako omrežje ali v distribucijsko omrežje v državi članici, v kateri je ta regija, s čimer se dobavitelji električne energije obravnavajo različno glede na, med drugim, izvor zelene električne energije, ki jo ti dobavitelji tržijo. Za utemeljitev takega različnega obravnavanja se ni mogoče sklicevati niti na člen 11(3) Direktive 96/92 niti na člen 14(4) Direktive 2003/54.

Na drugi strani, obveznosti javnih storitev, ki se uvedejo na podlagi člena 3(2) Direktive 96/92 in člena 3(2) Direktive 2003/54, morajo biti nediskriminatorne in morajo poleg tega elektroenergetskim podjetjem v Uniji zagotoviti enak dostop do nacionalnih odjemalcev. To različno obravnavanje pa je med drugim tako, da vpliva na enak dostop elektroenergetskih podjetij v Uniji do nacionalnih odjemalcev v smislu člena 3(2) Direktive 2003/54.

Nazadnje, taki predpisi utegnejo vsaj posredno in potencialno ovirati uvoz zlasti zelene električne energije iz drugih držav članic. Te predpise je treba namreč – med drugim zaradi tega, ker gospodarske subjekte, zlasti dobavitelje električne energije, spodbujajo k temu, da kupujejo zeleno električno energijo, ki je bila proizvedena v zadevni regiji ali v državi članici, v katero ta regija spada – zaradi ekonomske prednosti, ki jo zagotavlja brezplačnost prenosa te električne energije, šteti za ukrepe, katerih učinek je enakovreden količinski omejitvi, na katere se nanaša člen 28 ES.

Kar zadeva spoštovanje načela sorazmernosti, države članice lahko sicer načeloma določijo, da je do ugodnosti iz teh programov upravičena le proizvodnja zelene električne energije na njihovem ozemlju, vendar predmet ureditve brezplačne distribucije zelene električne energije, ki je bila vzpostavljena s temi nacionalnimi predpisi, za razliko od nacionalnih programov podpore zeleni električni energiji v obliki obveznosti nakupa ali zelenih certifikatov, ni dodelitev neposredne podpore proizvajalcem zelene električne energije. Brezplačna distribucija zelene električne energije je namreč finančna prednost, ki je v prvi vrsti dodeljena dobaviteljem te električne energije, vendar pa imajo lahko – odvisno od okoliščin in zlasti od prodajne cene, po kateri dobavitelj električno energijo zaračunava odjemalcem – v neki meri posredno koristi tudi odjemalci.

Vendar pa tak podporni mehanizem med drugim ne daje nobenega zagotovila, da bo ekonomska prednost, ki jo zagotavlja dobaviteljem, na koncu dejansko in bistveno koristila proizvajalcem zelene električne energije, zlasti ne najmanjšim lokalnim proizvodnim obratom, na katere se nanašajo ukrepi

podpore in ki niso hkrati proizvajalci in dobavitelji. Korist, ki jo bodo glede na okoliščine imeli taki proizvajalci zelene električne energije zaradi te ekonomske prednosti, bo namreč odvisna od različnih značilnosti trgov, kot so na primer cena električne energije na teh trgih, ponudba in povpraševanje, razmerje sil med prisotnimi gospodarskimi subjekti in mera, do katere so dobavitelji pripravljene to prednost prenesti na proizvajalce. Glede na to, da je podpora, ki bi lahko za proizvajalce zelene električne energije izhajala iz take ureditve brezplačnosti, hkrati posredna, negotova in aleatorna, primernost te ureditve za doseg zastavljenega legitimnega cilja, s katerim se želi gospodarske subjekte učinkovito spodbuditi k povečanju proizvodnje zelene električne energije, kljub njeni višji proizvodni ceni, in s tem državam članicam pomagati pri uresničevanju okvirnih ciljev proizvodnje, ki so jim bili v zvezi s tem naloženi s členom 3 Direktive 2001/77, ni izkazana. Iz tega izhaja, da navedeni predpisi ne izpolnjujejo zahtev, ki izhajajo iz načela sorazmernosti, in da njihov negativni vpliv na prosti dostop tretjih strani do distribucijskih omrežij pod nediskriminatornimi pogoji in na prost pretok blaga zato ne more biti upravičen z navedenim ciljem.

(Glej točke 82, 83, 87, 89, 90, 97, 98, od 111 do 117, 119 in izrek.)